

MI VAN A FIÓKBAN?

KÉT FLEKK
POLNER ZOLTÁNNAL

Vinkler László rajza

— Családod szerzteágazó históriája kész regény; milyen szálak kötik Szegedhez?

— 1933. január 24-i szegedi születésem és a németes Polner név közötti összefüggések valóban messzire vezetnek. A Polnereket még az inkvizíció vetette magyar földre, s Szegedhez a nagyanyai Bieber-ágon kapcsolódunk: nagyanyám annak a Bieber Miklós rendőrkapitánynak volt lánya, aki Tömörkény István baráti köréhez tartozott. De rokonságunkba valónak tudhatom Vastagh György szegedi szobrászművészt, Huszka Jenőt vagy Fábry Zoltánt is. Ez utóbiról sokáig magam sem tudtam, legnagyobb meglepetésemre Fábry keresett meg egyszer levéllel Stószról, hogy dédanyját Polner Johannának hívták... Természetesen itt érettségiztem és egyetemre is Szegeden jártam. 1955-ben kaptam magyar szakos tanári diplomát, 1966-ban pedig „Zenei kompozíció Thomas Mann A Buddenbrook-ház c. regényében” c. dolgozatommal doktoráltam.

— Mi történt az egyetem után, mikor jelentek meg első írásaid?

— Én világleletemben színházi rendezőnek készültem, s egy évig segédrendezője is voltam a Szegedi Nemzeti Színháznak. Első, nyomtatásban megjelent versemnek is „Színház” volt a címe, s a Szegedi Tükör c. helyi színházi újság közölte. A Csongrád megyei Hírlap — ahol most már négy éve újságíró vagyok — 1957. februárjában, a Tiszatáj 1960-ban hozott tőlem először verset. Eközben majdnem tíz évig a makói járás különböző községeiben tanítottam. A nemzet napszámasoként eltöltött tíz év sok fáradtsággal, gonddal

járt, de megérte. A Maros menti táj népeinek az emberséget és a munkaszere-tetet, a makói öregeknek, József Attila egykori patrónusainak (dr. Diósszilágyi Sámuel, H. Szabó Imre, Kelemen Ferenc) a József Attila-i költészeteszmény tiszteletét köszönhetem.

— A Makó környéki falvakban érdekes néprajzi gyűjtőmunkába fogtál, s ennek hatá-sai verseidben is tükröződnek. Mi indított erre?

— A hatvanas évek elején Ferenc-szálláson végzett szociográfiai felmérő munkám során néhány, számomra ismeretlen, különlegesen szép babonára, hiedelemre figyeltem fel. Az ösköltészet e mozaikokra töredezett darabjaiból ismét verseket, verssorozatokat formáltam. Először az Új Írás 1964. novemberi száma, majd 1966 szeptemberében a Tiszatáj közölt belőlük nagyobb válogatást, s második verseskötetem, „A szívetekre bízom” egyik ciklusa, az „Ördögűző” is babonák és hiedelmek modern verses parafrázisából áll. Mintegy ötszáz darabot jegyeztem le eddig belőlük. A gyűjtőmunka azt szolgálta, hogy ezeket a kincseket a teljes pusztulás előtt átmentsük korunk irodalmába. Az ősi folklór mélyrétegeibe való alászállás — úgy érzem — termékenyítőleg hatott költészetemre, sőt annak munkáló része ma is.

— És tegyük hozzá: egyben egy szegedi tradíció folytatása mindez. A szegedi irodalmat Dugonicától Kálmány Lajoson át a Szegedi Fiaialokig jellemzi a folklorisztikai érdeklődés. Költészeted persze egyáltalán nem valamiféle szűk körű „szegedi” líra. Különösen második könyved országos kritikai sikere bizonyította egyetemes érvényességét. Hogyan tekintesz vissza eddigi két versgyűjteményedre, mint tudhatunk meg a készülő harmadikról?

— A „Szigorú vallomás” (1962, Tiszatáj—Magvető) és „A szívetekre bízom” (1966, Magvető) „mikrokozmosza” az ország múltjával és jelenével, gondolataival és örömeivel terhes világ. Ezt akartam és ezt akarom a vers erejével kifejezni. A modern képalkotás és közérthetőség nyelvén. Az ihletet nem ismerem, csak a munkát, mert vallom, hogy a vershez a tehetség csak ideig-óráig elegendő, ha nem párosul kellő tudással. Szeged és Csongrád megye nekem élettér, mert Csongrád megye — Magyarország. Harmadik kötetemben dokumentálni szeretném művészi előrelépésemet. Újságírói munkám során az élet érverésén tarthatom a kezem és a jelenségek mögött tornyosodó lényeg monumentalitására következtethetek. E munka fokmérője a lassan új kötetű sokasodó versek, amelyek beszélnek helyettem és azokért emelnek szót, akik nevében vallok.

(—)